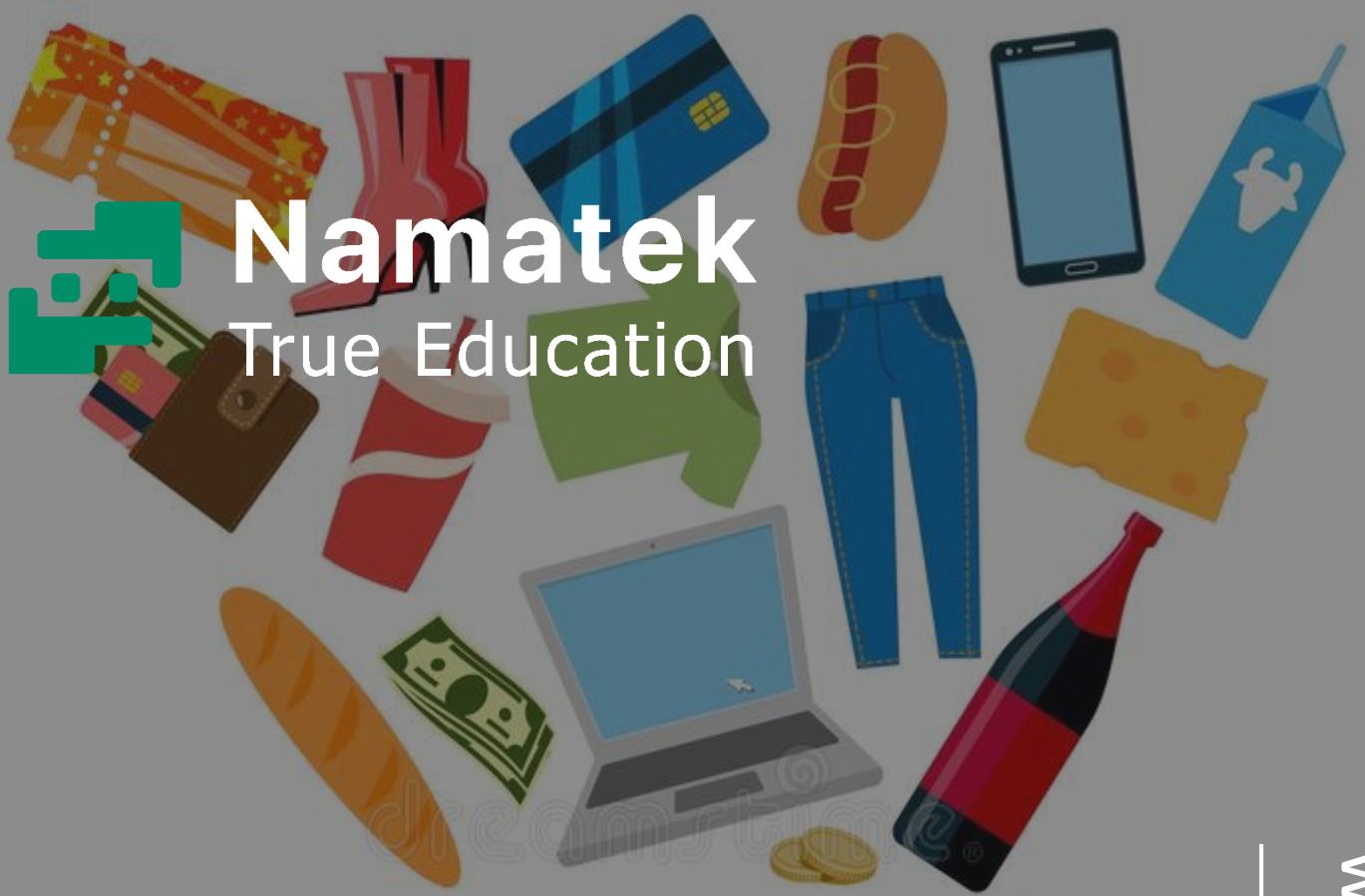

Namatek
True Education

Product Classification

www.namatek.com

طبقه بندی کالا

فهرست مطالب

۱. طبقه بندی کالا به چه معنی است؟
۲. طبقه بندی کالا های مصرفی
۳. طبقه بندی کالا های صنعتی
۴. عوامل مؤثر در شیوه طبقه بندی کالا
۵. نکات مهم در طبقه بندی کالا
۶. انواع طبقه بندی کالا

با توجه به روند افزایشی تولید کالاها و خدمات و افزایش تنوع آن ها، ایجاد سیستم های طبقه بندی کالا به منظور مدیریت صحیح اقلام، امری ضروری تلقی می گردد. در نتیجه در حوزه کالاها و خدمات، در سراسر دنیا سیستم های طبقه بندی مختلفی به وجود آمده است که هر کدام کارکردهای خاصی دارند. در این مقاله سعی بر آن است که به معرفی انواع طبقه بندی کالا بپردازیم که موجب بهبود عملکرد و توسعه کسب و کارها در تجارت می شوند. پس در ادامه با ما همراه باشید تا شما را با آن آشنا کنیم.

#۱ طبقه بندی کالا به چه معنی است؟

طبقه بندی کالا عبارت است از تقسیم انواع موجودی به گروه ها و یا دسته هایی که دارای صفات مشترک و یا کاربری مشترک باشند. در واقع می توان گفت که کالا چیزی است که به منظور جلب توجه، تحصیل و مصرف به بازار عرضه می گردد.

کالاها و خدمات به طور کلی بر اساس نوع مصرف کنندگان در دو دسته تقسیم بندی می گردند:

۱. کالاهای مصرفی

۲. کالاهای صنعتی

در ادامه به معرفی کالاهای مذکور خواهیم پرداخت.

#۲ طبقه بندی کالاهای مصرفی

از انواع طبقه بندی کالا می توان کالاهای مصرفی را نام برد. در واقع به کالاها و خدماتی که مصرف کننده نهایی به منظور مصارف شخصی آن را خریداری می کند، کالاهای مصرفی می گویند. این گونه کالاها و خدمات بسته به نحوه خرید مصرف کنندگان توسط بازاریابان طبقه بندی می گردند. می توان گفت که کالاهای مصرفی موارد زیر را شامل می شوند:

۱. کالاهای راحتی

۲. کالاهای مقایسه ای

۳. کالاهای اختصاصی

۴. کالاهای ناخواسته

کالاهای مذکور از لحاظ نحوه خرید مصرف کنندگان و همچنین نحوه عرضه آن ها به بازار با همدیگر فرق دارند.

#۱-۲ کالاهای راحتی

کالاهای راحتی در واقع کالاها و خدمات مصرفی هستند که مشتری آن ها را به دفعات و به سرعت و با حداقل مقایسه و تلاش می خرد.

برخی از این کالاها عبارت اند از:

- صابون
- شکلات
- روزنامه
- غذای آماده

کالاهای مذکور جزو کالاهای راحتی بوده و معمولاً ارزان قیمت هستند. به همین دلیل به منظور دسترسی راحت مشتریان هنگام نیاز به این محصولات، بازاریابان آن ها را در مکان های زیادی عرضه می کنند.

#۲-۲ کالاهای مقایسه ای

از دیگر کالاهای مصرفی در طبقه بندی کالا می توان کالاهای مقایسه ای را نام برد. در واقع این گونه کالاها و خدمات توسط مشتریان به دفعات کمتری خریداری می شوند. لازم به ذکر است که مشتریان این کالاها را با توجه به موارد زیر با دیگر کالاهای مشابه مقایسه می کنند:

- مناسب بودن
- کیفیت
- قیمت
- شکل

جمع آوری اطلاعات و انجام دادن مقایسه با دیگر محصولات مشابه توسط مصرف کنندگان هنگام خرید کالاها و خدمات نیازمند وقت و تلاش زیادی می باشد.

از جمله کالاهای مقایسه ای عبارتند از:

- اسباب و اثاثیه منزل
- پوشاک
- خودروی دسته دوم
- لوازم خانگی عمده
- خدمات هتلداری و هواپیمایی

بازاریابان کالاهای مقایسه ای به منظور توزیع کالاهای خود از شبکه های توزیع کمتری استفاده می کنند.

#۲-۳ کالاهای اختصاصی

در طبقه بندی کالا گروه عمده ای از خریداران به دنبال کالاها و خدماتی هستند که ویژگی های خاص یا شناسه ای منحصر به فرد از نامی تجاری را داشته باشند و این افراد به منظور خرید این گونه کالاها تلاش ویژه ای می کنند را کالاهای اختصاصی می گویند.

از کالاهای اختصاصی می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- خودروهای مختلف دارای نام های تجاری خاص

- تجهیزات عکسبرداری گران قیمت
- پوشاک طراحان بزرگ
- خدمات متخصصان حقوقی یا پزشکی

باید توجه داشت که خریداران به مقایسه کالاهای اختصاصی نمی پردازند؛ بلکه دقت زیادی را برای رسیدن به فروشندگانی که کالای مورد علاقه آن ها را دارند به خرج می دهند.

#۲-۴ کالاهای ناخواسته

در طبقه بندی کالا، به کالاهای مصرفی که مصرف کننده یا درباره آن ها اطلاعاتی ندارد و یا اگر اطلاعاتی هم داشته باشد به فکر خرید آن کالا نیست، کالاهای ناخواسته می گویند. به عبارتی می توان گفت که کالاهای ناخواسته اکثرا نوآوری های جدیدی هستند که مصرف کنندگان با وجود

تبلیغات از وجود آن ها آگاه نشده اند. مثال های قدیمی از کالاهای ناخواسته می توان به آن ها اشاره کرد عبارتند از:

- بیمه عمر
- اهدای مراسم کفن و دفن

در واقع کالاهای ناخواسته به تبلیغات، فروشندگی شخصی و تلاش های بازاریابی زیادی نیازمند می باشند.

#۳ طبقه بندی کالا های صنعتی

به کالاهایی که در فرآیند کار، خریده می شوند کالاهای صنعتی می گویند. در نتیجه تفاوت بین کالاهای مصرفی و کالاهای صنعتی در هدف از خرید آن ها است. برای مثال خرید چمن زن به منظور استفاده در منزل جزء کالاهای مصرفی به شمار می آید. حال آن که خرید همان چمن زن به

منظور استفاده در فضای سبز، آن را در دسته کالاهای صنعتی قرار می دهد.

به طور کلی کالاهای صنعتی را می توان در سه دسته کلی تقسیم بندی کرد:

۱. مواد اولیه و قطعات
۲. کالاهای سرمایه ای
۳. اقلام مصرفی و خدمات

#۱-۳ مواد اولیه و قطعات

در طبقه بندی کالا ها این گروه مواد اولیه خام و مواد اولیه قطعات تولیدی را شامل می شوند. می توان گفت مواد اولیه خام خود در دو دسته تقسیم بندی می شوند:

- محصولات کشاورزی (گندم، پنبه، دام زنده، میوه و تره بار)
- محصولات طبیعی (ماهی، الوار، نفت خام، سنگ آهن)

همچنین مواد اولیه و قطعات تولیدی از موارد زیر تشکیل شده اند:

- مواد اولیه ترکیبی (آهن، نخ، سیمان، سیم)
- قطعات ترکیبی (موتورهای کوچک، تایر، قطعات ریخته گری)

لازم به ذکر است که مواد اولیه قطعات تولیدی بیشتر به استفاده کنندگان صنعتی فروخته می شوند.

#۲-۳ کالاهای سرمایه ای

به محصولات صنعتی که به تولید یا عملیات تولیدی خریدار کمک می کنند، کالاهای سرمایه ای می گویند. از جمله کالاهای سرمایه ای می توان به تأسیسات و تجهیزات کمک اشاره کرد.

در طبقه بندی کالا ها تأسیسات شامل موارد زیر می گردند:

- ساختمان ها (تولیدی و اداری)
- تجهیزات ثابت (ژنراتورها، پرس های مته ای، سامانه های بزرگ رایانه ای، بالابر ها)

همچنین تجهیزات کمکی نیز موارد زیر را شامل می شوند:

- تجهیزات و ابزارآلات قابل حمل کارخانه (ابزارهای دستی، لیفتراک ها)
- تجهیزات اداری (رایانه، دورنگار، میز و صندلی)

اقلام مذکور در مقایسه با تأسیسات دارای عمر مفید کمتری بوده و تنها به فرآیند تولید کمک می کنند.

#۳-۳ اقلام مصرفی و خدمات

اقلام مصرفی موارد زیر را شامل می گردند:

- اقلام عملیاتی (خنک کننده ها، ذغال سنگ، کاغذ، مداد، خودکار)
- اقلام تعمیر و نگهداری (رنگ، میخ، جارو)

اقلام مصرفی به دلیل این که هنگام خرید، مقایسه یا زحمت ویژه ای در مورد آن ها صورت نمی گیرد، از کالاهای راحتی حوزه صنعت به حساب می آیند.

همچنین خدمات تجاری موارد زیر را شامل می شوند:

- خدمات تعمیر و نگهداری (تمیزکردن درب و پنجره و تعمیر رایانه)
- خدمات مشاوره تجاری (حقوقی، مشاوره مدیریتی، تبلیغاتی)

خدمات مذکور معمولاً در چهارچوب قرارداد عرضه می گردند.

#۴ عوامل مؤثر در شیوه طبقه بندی کالا

۱. تعداد اقلام انبار و کالاها و ظرفیت انبارها
۲. وسایل نگهداری و میزان صادرات و واردات کالاها
۳. مقررات و نظریه مقامات مسئول سازمان
۴. موقعیت جغرافیایی مصرف کننده

#۵ نکات مهم در طبقه بندی کالا

۱. ساده و قابل فهم بودن انبار برای کلیه کارکنان
۲. منطبق و هماهنگ بودن انبار با احتیاجات مختلف سازمان و تأمین نیاز آن ها
۳. تطبیق کالاهای موجود در انبار با کاهش یا افزایش تعداد آن ها

#۶ انواع طبقه بندی کالا

- طبقه بندی کردن کالاهای مورد نیاز سازمان
- طبقه بندی کالاهای موجود در انبار
- طبقه بندی کالاها براساس طرح ها و برنامه ها
- طبقه بندی کالا بر اساس مراحل انجام کار و زمان مصرف
- طبقه بندی کالا در سطح مواد مورد نیاز صنایع کشور یا طبقه بندی استاندارد